

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

S&P, Türkiye'nin Kredi Notunu Yükseltti

S&P, Türkiye ekonomisine ilişkin değerlendirmesini açıkladı. Yapılan açıklamada, Türkiye'nin uzun vadeli kredi notunun "B+"dan "BB-"ye yükseltildiği ve kredi notu görünümünün "durağan" olduğu bildirildi. Ülkenin "B" olan kısa vadeli kredi notunun da teyit edildiği kaydedildi.

Açıklamada, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının (TCMB) sıkı para politikası duruşunun, Türk yetkililerinin lirayı istikrara kavuşturmasına, enflasyonu düşürmesine, rezervleri yeniden inşa etmesine ve finansal sistemi dolarizasyondan arındırmasına olanak sağladığı aktarıldı. Türkiye'nin dünyanın geri kalanıyla arasındaki tasarruf açığının daraldığı belirtilen açıklamada, bu durumun cari açığın Gayrisafi Yurtiçi Hasıla'ya (GSYH) oranında 2022'den bu yana kaydedilen yaklaşık 4 puanlık düşüşte görüldüğü ifade edildi.

EBRD'nin Türkiye'deki Yatırım Öncelikleri Belli Oldu

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD), 2029 sonuna kadar olan dönem için Türkiye'ye yönelik yatırım stratejisini açıkladı. Mevcut ülke stratejisi kapsamında son 5 yılda Türkiye'ye yaklaşık 10 milyar avro kaynak sağlayan EBRD, geçen yıl ülkeye deprem bölgesine destek paketi dahil olmak üzere 2,5 milyar avroyla rekor yatırım yaptı.

EBRD'nin Türkiye'de gelecek 5 yıla yönelik yatırımları için temel alan, "yenilenebilir enerji entegrasyonunun artırılması, kaynak verimliliği, karbonsuzlaşma, belediye hizmetlerinin sürdürülebilirliği, iklim direncinin artırılması için

destek sağlama taahhüdüyle yeşil dönüşüm ve iklim değişikliğinin azaltılması" olmaya devam edecek.

Bankanın bu dönemdeki ikinci önceliği, yatırımların toplumsal cinsiyet eşitliğini, ekonomik ve bölgesel kapsayıcılığı teşvik etmeyi amaçladığı Türkiye'nin beşeri sermaye gelişimi olarak belirlendi.

EBRD'nin üçüncü yatırım önceliği, üretkenliği, inovasyonu ve daha güçlü yönetimi artırmak yoluyla Türkiye'nin rekabet gücünü geliştirmek oldu.

General Motors'ta İkinci İşten Çıkarma Dalgası

ABD'li otomobil üreticisi General Motors, yeni araçlara olan talebin zayıf olması nedeniyle en büyük etkiyi yaratacak yatırımlara öncelik verme planı kapsamında bu yıl ikinci defa işten çıkarmaya gidiyor. Ağustos ayında 1.000 yazılımcıyı işten çıkaran otomobil üreticisi, maliyet düşürme planı kapsamında ABD'de üretimde çalışan 1.000 işçiyi daha işten çıkarıyor.

Şirketten yapılan açıklamada "Bu rekabetçi pazarda kazanmak için hız ve mükemmelliği optimize etmemiz gerekiyor. Bu da verimlilikle çalışmayı, doğru ekip yapısına sahip olmamızı ve işletme olarak en önemli önceliklerimize odaklanmayı içeriyor." denildi.

GM, bu yılın ağustos ayında dünya genelinde yaklaşık 1000 yazılımcıyı işten çıkarmıştı. İşten çıkarmaların büyük bir kısmı Michigan'daki GM tesislerinde gerçekleşmişti. İlk işten çıkarma kararı özellikle GM'nin son dönemde yaşadığı yazılım sorunları ve teknik aksaklıkların ardından gelmişti.

Gazprom, Avusturya'ya Gaz Sevkiyatını Askıya Alıyor

Vladimir Putin'in kendilerine "şantaj yapmasına" izin vermeyeceklerini ifade etti. Bu kış hiç kimsenin "soğuktan donmayacağını ve hiçbir hanenin ısınma sorunu yaşamayacağını" garantisini" veren Nehammer, "Önlemler alındı. Gaz rezervleri dolu ve yarıdan itibaren başka kaynaklardan yeterli düzeyde gaz tedariki sağlanacak." ifadelerini kullandı.

Avusturya Başbakanı Karl Nehammer, Rus enerji şirketi Gazprom'un yarından itibaren ülkesine doğal gaz tedarikini keseceğini belirterek, ülkede bir yıl yetecek doğal gaz rezervinin bulunduğunu ve Rusya Devlet Başkanı

AB Ekonomik Büyüme Tahminini Düşürdü

AB Komisyonunun "Avrupa Ekonomik Tahminleri 2024 Sonbahar" raporu yayımlandı. "Olumsuz bir ortamda yavaş toparlanma" başlıklı raporda, AB ekonomisinin 2024'te yüzde 0,9, 2025'te yüzde 1,5, 2026'da yüzde 1,8, Euro Bölgesi ekonomisinin ise 2024'te yüzde 0,8, 2025'te yüzde 1,3 ve 2026'da yüzde 1,6 büyüyeceği öngörüldü.

Son raporla, AB'nin 2024 ve 2025 büyüme tahminleri yüzde 0,1 oranında aşağı yönlü revize edildi. Euro Bölgesi'nin büyüme tahmini 2024 için sabit tutulurken, 2025 için yüzde 0,1 düşürüldü.

Raporda, istihdam artışı ve reel ücretlerdeki toparlanmanın harcanabilir gelirleri desteklediği, ancak hanehalkı tüketiminin kısıtlandığı bildirildi. Yaşam maliyetinin halen yüksek olduğu anımsatılan raporda, aşırı şoklara maruz kalmanın ardından belirsizlik ve yüksek faiz oranları ortamında hanehalklarının gelirlerinin giderek artan bir kısmını tasarruf ettiği ifade edildi.

Almanya'da Şirketler Sipariş Azlığı Tehdidi Altında

Almanya'da daha fazla şirketin sipariş eksikliği nedeniyle varlıklarını sürdürmekten endişe ettiği bildirildi. Almanya'nın önemli ekonomi ve düşünce kuruluşlarından Ekonomi Araştırma Enstitüsünün (Ifo) Alman iş dünyası ekim anketine göre,

ekonomik olarak faaliyetlerini devam ettirmekten endişe eden Alman şirketlerinin oranı yüzde 7,3'e yükseldi. Ekim 2023'te ise bu oran yüzde 6,8 olarak açıklanmıştı. Aynı zamanda artan işletme ve personel maliyetlerinin şirketler üzerinde baskı oluşturduğu ve tüketicilerin satın alma konusunda devam eden

isteksizliğinin satışları azalttığına yer verildi.

ABD Nükleer Enerji Kapasitesini 2050'ye Kadar 3 Katına Çıkarmayı Hedefliyor

ABD yönetiminin, mevcut nükleer enerji kapasitesini en az 3 katına çıkararak 2050 yılına kadar 200 gigavatlık yeni kapasite oluşturmayı hedeflediği bildirildi. Beyaz Saray'dan yapılan açıklamada, nükleer enerji ve ilgili tedarik zincirlerine yönelik yatırımların artırılmasının ulusal güvenliği güçlendireceği, enerji güvenilirliğini ve dayanıklılığını artıracığı belirtildi.

Ülke elektriğinin yaklaşık yüzde 20'sinin ve Amerikanın karbonsuz enerjisinin yarısının nükleer enerjiden sağlandığı ifade edilen açıklamada, nükleer enerji ve ilgili tedarik zincirlerine yönelik yatırımların artırılmasının ulusal güvenliği güçlendireceği, enerji güvenilirliğini ve dayanıklılığını artıracığı, Amerika'nın ekonomisini büyüteceği ve bu alanda ABD'nin küresel rekabet gücünü yeniden tesis edeceği belirtildi.

Kısa vadeli hedeflere de yer verilen açıklamada, 2035 yılına kadar 35 gigavatlık yeni kapasitenin devreye alınmasının amaçlandığı kaydedildi.

Küresel Gıda İthalatı 2 Trilyon Doları Aşacak

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) Gıda Görünümü Raporu'na göre, bu yıl, kakao, kahve ve çay fiyatlarıyla meyve ve sebze ithalat maliyetlerinde artış görülüyor.

Bu artışlar, küresel gıda ithalat faturasının bu yıl 2023'e göre yüzde 2,2 artışla 2 trilyon doları aşmasında etkili olacak.

Bu yıl kakao, kahve ve çay ithalat harcamalarının yüzde 22,9 artacağı öngörülürken, söz konusu ürünlerin fiyatlarındaki yükselişi hava koşulları ve lojistik sorunlar körüklüyor.

Kakao fiyatları bu yıl son 10 yıllık ortalamasının neredeyse 4 katına çıkarken, kahve fiyatları ikiye katlandı. Çay fiyatları ise uzun vadeli ortalamasının yüzde 15 üzerine çıktı.

OECD, Tarım Sektörünün Karşılaştığı Zorluklara Dikkat Çekti

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Tarım Politikaları İzleme ve Değerlendirme 2024 Raporu'nu yayımladı. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), küresel tarım sektörünün jeopolitik gerilimler ve iklim değişikliği nedeniyle artan aşırı hava olayları gibi birçok zorlukla mücadele ettiğini, ayrıca bazı ülkelerin ihracat kısıtlamalarının uluslararası ticaret sistemi üzerinde ek bir baskı yarattığını açıkladı.

Buna göre, tarım sektörü dünya çapında çok sayıda zorlukla karşı karşıya. Tarım ürünlerinin ulusal ve uluslararası pazarları, Rusya-Ukrayna savaşı, Orta Doğu'daki artan gerilim ve iklim değişikliğinden kaynaklanan aşırı hava olaylarının artan sıklığı ve şiddeti dahil olmak üzere birçok kısa ve uzun vadeli olaydan etkilenmeye devam ediyor. Bazı ülkelerin ihracat kısıtlamaları uluslararası ticaret sistemi üzerinde ek baskı oluştururken,

birçok ülkede yoğunlaşan çiftçi protestoları, tarımın karşı karşıya olduğu ekonomik, sosyal ve politik zorlukları gösteriyor.

LOJİSTİK GELİŞMELER

Türkiye- İngiltere Arasında Demiryolu Anlaşması

Türkiye ve Birleşik Krallık arasında demiryolu sektöründe işbirliğini geliştirmek amacıyla "Demiryolu Sektöründe İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı"na imza atıldı. Forumu İngiltere Türkiye Büyükelçi Yardımcısı Wendy Wyver, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdür Yardımcısı Ömrüye Ayan, Birleşik Krallık Uluslararası Demiryolu ve Demiryolu Taşımacılığı Direktör Yardımcısı Andrea Pearson ve demiryolu sektöründe faaliyet gösteren kuruluşların temsilcileri katıldı.

Etkinliğin açılışında konuşan Wyver, forumun iki ülke arasında demiryolu alanındaki işbirliğini göstermesi bakımından önemli olduğunu söyledi. Türkiye'nin İngiltere için uluslararası güvenlikten enerjiye, ticaretten ulaştırmaya vazgeçilmez bir ortak olduğunu ifade eden Wyver, iki ülke arasındaki ticaret hacminin artırılması amacıyla daha modern bir serbest ticaret anlaşması tesis edilmesine ilişkin karşılıklı niyetlerin ortaya konulduğunu belirtti.

Türkiye'den İtalya'ya Yeni Ro-Ro Hattı

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, denizcilik sektörüne destek olmak için bugüne kadar 14,6 milyar liralık ÖTV'siz yakıt desteği sağladıklarını ve yeşil dönüşüm için 7 milyon dolar teşvik verdiklerini bildirdi. Bakan Uraloğlu, yapılan yatırımlar neticesinde Türk sahipli deniz ticaret filosunun dünyada 11. sıraya yükseldiğini kaydederek "Son 21 yılda Ro-Ro taşımacılığında yüzde 220 artış sağladık. Bu yıl

bitmeden Tekirdağ'dan İtalya'ya yeni bir Ro-Ro hattı açmayı planlıyoruz. Buradan bir müjde de paylaşayım; 208 yat bağlama kapasiteli Gazipaşa Yat Limanımızın yapım çalışmalarını da bitirdik ve çok yakında hizmete açmayı planlıyoruz." dedi.

Aşık Şenlik Tüneli ve Çıldır-Aktaş Sınır Kapısı Yolu Hizmete Açıldı

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, Türkiye ile Gürcistan arasındaki sınır kapısına ulaşım sağlayan Çıldır-Aktaş Yolu'nu 16,3 kilometre uzunlukta inşa ettiklerini belirterek "Güzergâhtaki 2 bin 159 rakımlı Mozeret Geçidi'ni 2 bin 308 metre

uzunluğundaki Aşık Şenlik Tüneli ile geçtik. Güzergâhı 4 kilometre kısaltarak seyahat süresini 35 dakikadan 10 dakikaya düşürdük böylece yıllık toplam 113,5 milyon lira tasarruf edeceğiz. Artık kışın çetin şartları, insanımızın günlük hayatlarını olumsuz etkilemeyecek,

bölgenin ticareti canlanacak, turizmi geliştirecek." dedi.

MEVZUAT VE SEKTÖREL POLİTİKALAR ŞUBESİ

sektorelpolitikalar@tim.org.tr